Memento

CALENDAR

JOI 20 FEBRUARIE

Ortod.: Leon al Cataniei.
Catol.: Elefterie.
Protest.: Herbert.

Autorul atâtor importante reforme cu caracter social şi agrar. Domnitorul Constantin Mavrocordat este numit pentru a cincea oară Domn al Ţării Româneşti (1756).

Răs. soarelui 7.18.
Ap. soarelui 17.42.

VINERI 21 FEBRUARIE

Ortod.: Timotei şi Eustaţiu.
Catol.: Felix şi Pepin.
Protest.: Eleonora.

Mihai Viteazul bate pe Turci şi ocupă Brăila (1595). — Naşterea lui Timotei Cipariu (1805).

Răs. soarelui 7.18.
Ap. soarelui 17.42.

FAPTE ŞI GANDURI DIN ALTE VREMI

20 Februarie

1836. Elevii Conservatorului filarmonic-dramatic, reprezintă pentru prima dată în limba română opera „Norma".

Despre înfiinţarea Conservatorului filarmonic-dramatic din Iaşi am scris în această rubrică, altă dată, cu prilejul înfiinţării lui, arătând cu câtă greutate a luat fiinţă această instituţie naţională.

Elevii acestui Conservator, după un studiu de un an şi trei luni, au reprezentat pentru prima oară în limba română, la 20 Februarie 1838, opera „Norma", tragedie lirică, de F. Romani, muzica de Bellini, traducere şi „înainte cuvântare" de Gh. Asaki.

Eleviii cari au luat parte la această reprezentaţie au fost: d-nele **Lang** în rolul Normei, **Elisabeta Fabian** în rolul Adalgisei, **Hoştie** în rolul Clotildei; d-nii: **Dimitrie Gherghel** în rolul lui Flavius, **Constantin Gheras** în rolul lui Orovezo şi **Paul Cervati** în rolul lui Polion.

„Albina Românească" din Iaşi anunţă aşa acest eveniment: „Elevii Coservatorului filarmonic vor avea cinstea a da Duminică în 20 Februarie 1938, întâia reprezentaţie de „Norma" în beneficiul d-lui Cervati. D-lor abonaţi, care ar dori a ţine a lor loje, vor face cunoscut aceasta la casa Teatrului până la 17 Februarie ameazi".

Despre succesul obţinut şi impresia produsă în opinia publică cu această primă încercare a elevilor Conservatorului filarmonic-dramatic, „Albina Românească" face o dare de seamă, care a fost tradusă şi în limba franceză. Din lipsă de spaţiu reproducem numai acestea: „Potrivirea costumelor, frumuseţea decoraţiilor, alegerea amatorilor, care au binevoit a îndeplini orhestra şi mulţimea privitoirlor, au dat acestei reprezentaţii un haracter, care cu oarecare modificaţii, parcă s'au fost transportat la locurile unde această măreaţă operă s'a fost minunat de o deplină nimerire".

După informaţiile date de V. A. Urechia, în „Istoria şcoalelor", s'ar fi cheltuit pentru reprezentarea operei „Norma" 3789 lei şi 15 parale.

George Dincă

RADIO

EMISIUNI IN LIMBA ROMANA ALE POSTURILOR STRAINE DE RADIO

— (Ora românească) —

6,30: DUNAREA (325,4 m.).
17,30: DUNAREA (325.4 m.).
18.20: ROMA (2RO) (19.7 m.—25.51 m.).
18.45: ZEESEN (31.38 m. — 25.31 m.).
20.14: BUDAPESTA (549.5 m.).
20,30: DUNAREA (325.4 m.).
20.15: ZEESEN (31.38 m. — 25.31 m.).
20.45: ATENA (499 m. — 42.4 m.).
21: GR. II Italian (263.2 m.—221.1 m.).
21: ROMA (2OR) (31.15 m. — 25.4 m.—19.61 m.).
21.35: BELGRAD (49.18 m.).
22.15: ZEESEN (31.38 m. — 25.31 m.) — 25.40 m.).
22.20: ROMA (2OR) (31.15 m. —25.4 m.—19.61 m.) numai Duminică.
22.40: LONDRA (261 m.—285 m.).
22.40: DAVENTRY (20.96 m.—49.59 m.).
22,30: DUNAREA 325.4 m.).

JOI, 20 FEBRUARIE

**RADIO ROMANIA 1875 m.
RADIO BUCUREŞTI 364,5 m.
POSTUL PE UNDE SCURTE 32,4 m.**

6.45—8.45: ORA DIMINEŢII: Concert de dimineaţă (discuri); Radio-jurnal (I); Continuarea concertului (discuri).
12,30: Muzică variată (discuri); Uvertură la „Mireasa vândută" de Smetana (Orch. Filarm. din Berlin dir. de Erich Kleiber); Invitaţia la vals de Weber şi Mazurka de Chopin (voce: Miliza Korjus); Ghitara de Moszkowski-Sarasate (vioară); Frumoasa Dunăre-balet de Johann Strauss (Filarm. din Londra dir. de Dorati).
13.15: Radio-jurnal (II).
13.30: Orchestra Grigoraş Dinicu: Vals romantic de Lanner; Menuet de Boizoni; Arii naţionale.
13.50: Serviciul de ştiri germane.
14: Continuarea concertului Orchestrei Grigoraş Dinicu: Cântec din opereta „Paganini" de Lehar; Cântecul de leagăn al lui Jocelin de Godard; Cântec de dragoste de Kreisler.
14.10: Ora oficială; Radio jurnal (III).
14.30: Continuarea concertului Orchestrei Grigoraş Dinicu: Muzică românească: Foaie verde pup de crin de Brediceanu; Dans românesc de Filaret Barbu; Credeam că te-am uitat-romanţă şi Hora lui Chipan; Ai plâns şi tu odată şi Credinţa; Reverie de Niculae Dinicu; Un joc din Ardeal; Arii naţionale.
15: Radio-jurnal (IV).
15.15—15.30: Muzică uşoară (discuri): Potpuriu de melodii de Roland; Serenadă de Maraziti; Melodie de Flynn.
18: Ora; Muzică variată (disc.). Cronica artistică.
18.20: Muzică vocală (discuri): Melodii de Borganoff şi de Arnold (voce: Richard Crooks); Duet din „Amicul Fritz" de Mascagni (voce: Magda Oliviero şi Ferruccio Tagliavini).
18.35: Orchestra Radio condusă de Th. Rogalski: Beethoven: Simfonia 4-a în si bemol major.
19.05: Ion Pillat: Poezia lui Goga.
19.20: D-na Ştefania Stavri voce: Cântece de Simeon Nicolescu.
19.45: Serviciul de ştiri germane.
20: Radio-jurnal (V).
20.15: Concert pentru ajutorul de iarnă al Grupului etnic german. (Transmis dela sala „Reduta" din Braşov).
22: Radio-jurnal (VI); Sport.
22.20: Muzică de carnaval (disc.): Carnavalul-uvertură de Dvorak (Orch. sim. din Londra dirij. de Albert Coates); Fragment din „Carnavalul" de Schumann (Orch. simf. din Londra dir. de Landon Ronald).
22.45: Jurnalul pentru străinătate în limbile: germană şi italiană.
23: Muzică uşoară şi de dans (discuri): Despre vânător şi pădure-potpuriu; Vals şi Melodie de Boulanger; Marie Louise de Meisel şi Mariu de Bixio; Rumba şi Conga de Roche; Ultimul cântec de Tosti şi Mattinata de Leoncavallo; Lollipops-fox de Rese şi Fox de Colicchio; Sketch de Myddleton şi Melodie de Amers; Foxtroturi de Lorey şi de Plessow.
23.45: Jurnal pentru străinătate în limbile franceză şi engleză.
24—0.30: Continuarea concertului (discuri): Slowfox de Kenny şi Fox de Miro; O oră împreună de Livingston şi Iulius Cesar de Rogers; Melodii din „Paganini" şi „Frasquita" de Lehar; Vals de Kreuder şi Fox de Winkler; Rumba de Gomez şi Rumba de Solé.

VINERI, 21 FEBRUARIE

**RADIO ROMANIA 1875 m.
RADIO BUCUREŞTI 364,5 m.
POSTUL PE UNDE SCURTE 32,4 m.**

6.45—8.45: ORA DIMINEŢII: Concert de dimineaţă (discuri); Radio-jurnal (I); Continuarea concertului (discuri).
12.30: Muzică variată (discuri); Estudiantina-vals de Waldteufel; Două melodii din filmul „Habanera" de Brühne (voce: Mimi Thoma); Fox de Ignoto; Selecţiuni din „Gasparone" de Millöcker (pian: Peter Kreuder); Barcarola de Grothe; Braţele tale de Goehr şi Şansonetă de Hayos (voce: Lys Gauty); Potpuriu din „Vărul din Dingsda" de Künneke.
13.15: Radio-jurnal (II).
13.30: Orchestra Radio, dirij. de Ion Ghiga. Rust: Poveşti vânătoreşti-uvertură; Hans Löhr: Din cartea iubirii-vals.
13.50: Serviciul de ştiri germane.
14.10: Radio-jurnal (III).
14.30: Continuarea concertului: P. Elinescu: Scena pastorală română (flaut: Hristache Popescu); G. Enacovici: Intermezzo; Caudella: Uvertură la „Beizadea Epaminonda"; C. Dumitrescu: Dans ţărănesc.
15: Radio-jurnal (IV).
15.15: Instrumente diferite (disc.): Polca de Lind (bandonion şi xilofon); Melodii de Robert Stolz (pian: Peter Kreuder); Noapte înstelată de Michelli (Wurlitzer-Orgel): Vals de Freundorfer (ţiteră).
18: ORA MILITARA ROMANO-GERMANA.
19.05: Em. Bucuţa, Secret. G-ral la Min. Cultelor şi Artelor: O veche bibliotecă.
19.20: Muzică de cameră. Quartetul Theodorescu (Al. Theodorescu-vioara I, I. Jelescu-vioara II-a, Al. Rădulescu-violă şi I. Fotino-violoncel); Mozart: Quartet nr. 18 în re major (Allegretto; Menuet; Adagio; Allegro).
19.45: Serviciul de ştiri germane.
20: Radio-jurnal (V).
20.20: TEATRU „ACCELERATUL 139" de Ion Mincu Lehliu. Distribuţia: Cilibici: Victor Antonescu; Cireşeanu: Niki Atanasiu; Procuristul Petrescu: Vasile Lăzărescu; Anicuţa Renée Annie; Casierul Zimniceanu: I. Anastasiad; Dactilografa: Cella Dima; Cafegiul: Horaţiu; Birjarul Spirea: Dobre Ene; Mitică, pasager: C. Neacşu; Impiegatul C. F. R.: Buliga. Regia artistică: Victor Bumbeşti; Regia technică: Alex. Lohan.
21.30: Cântece meridionale (disc.): Dans spaniol şi Bolero de Lucchessi; Habanera şi Cântec popular spaniol (voce: Roberto Rey); Canţonetă napolitană de Tagliaferri (voce: Aureliano Pertile); Cântec napolitan (voce: Dusolina Giannini); Sevillia şi Cadiz de Albeniz; Tarantelă de Rossini (voce: Gino Sinimberghi).
22: Radio-jurnal (VI); Sport.
22.20: Uverturi şi valsuri din opere germane (discuri): Uvertura la „Isprăvi de bandiţi" de Suppé; Valsul visului din „Duhovnicul" de Millöcker (voce: Franz Wölker); Vals din „O noapte la Veneţia" de Joh. Strauss (voce; Julius Patzak); Uvertură la „Nunta lui Nakiris" de Lincke.
22.45: Jurnal pentru străinătate în limbile germană şi italiană.
23: Muzică uşoară (discuri): Potpuriu din filmul „Stelele strălucesc" de Leux; Melodie de Rampeldi şi Mâine de Morbelli; Vals de Mackedon şi Tango de Melichar; Te iubesc de Grever şi Carioca de Rosita Serrano (voce: Rosita Serrano); Melodie de Gordon (voce: Carmen Lahrmann); Tango de Jary şi Rumba de Bochman; Conga de Calle şi Conga de Romanée; Potpuriu de şlagăre de Lubbé.
23.45: Jurnal pentru străinătate în limbile franceză şi engleză.
24—0.30: Continuarea concertului (discuri): Potpuri de valsuri de Kernbach; O noapte de dragoste de Dole şi Chiribiribin de Pastalozza (voce: Grace Moor); Serenada măgarului şi Vals de Friml; Melodii de Kudritzki şi de Jäger (voce: Eugen Engels); Foxtroturi de Levant şi de Razaf.

ARDEALUL IN ECONOMIA NAŢIONALĂ

Conferinţa d-lui prof. Victor Jinga

Alba Iulia, Februarie

Care este contribuţia Ardealului la economia românească? Acest subiect interesant şi de actualitate a fost tratat de d. prof. Victor Jinga, într'o conferinţă în aula Academiei Comerciale şi urmărită de o foarte numeroasă lume intelectuală. Tema, deşi destul de dificilă, cerând o amplă argumentare, a fost situată pe un plan de consideraţii demne de o lucrare ştiinţifică.

Ca introducere, d-sa a ţinut să-şi convingă auditorii despre importanţa cunoaşterii realităţilor regionale. Fără aprofundarea acestora nu este posibilă cunoaşterea realităţilor naţionale, după cum fără o perspectivă clară asupra datelor naţionale nu se poate dobândi o judecată exactă despre realităţile internaţionale. De aceea, cuprinderea problemelor ardelene şi sesizarea temeinică a tuturor fenomenelor vieţii de aici, este o datorie principală a intelectualităţii româneşti.

Intrând în fondul subiectului, d. prof. Jinga a răspuns printr'o documentare impresionantă, tuturor afirmaţiilor cari pretind că Ardealul n'ar gravita economiceşte spre Vechiul Regat. O anumită propagandă, începând dela conferinţa păcii din 1918 şi până în prezent, îşi intemeiază strădaniile pe această argumentaţie, că alipirea provinciei noastre de România a tulburat echilibrul şi unitatea economică a Ungariei, încorporându-se unei rase inferioare şi incapabilă de a creia forme superioare de viaţă. Or, nimic nu este mai fals decât această teorie şi ea se răstoarnă la prima examinare a cifrelor. Aşa de pildă, în 1837, schimburile comerciale ale Transilvaniei cu Ungaria abia s'au ridicat la 280 mii florini, pe când cele cu Principatele au atins aproape 3 milioane florini. Pe lângă alte multe date, mai trebue ştiut că secole dearândul căile de comunicaţie ale provinciei noastre au gravitat constant mai mult spre răsărit decât spre vest, în direcţia interiorului unguresc.

In ce priveşte insinuarea că nu suntem popor creator, cifrele deasemeni se obligă să restabilească adevărul. In 1918 Ţara Bârsei avea 50 de instalaţii industriale, cu un utilaj rudimentar, pe când astăzi are 291, amenajate cu cele mai moderne mijloace de producţie. Sub vechea stăpânire, potenţialul industrial al Transilvaniei era foarte redus şi se poate vorbi cel mult deo producţie a semi-fabricatelor. de o producţie de calitate s'a ajuns cu adevărat în regimul românesc, după cum în perioada noastră s'a atins cea mai remarcabilă prosperitate economică.

Incă nici o provincie din bazinul dunărean nu se integrează atât de orgaic şi complet, cum e cazul Ardealului, în economia românească. El furnizează ţării cea mai mare parte a produselor industriale, prin schimburi active cu Vechiul Regat. De dincolo de Carpaţi el primeşte produse agricole, în anii când recoltele de aici sunt insuficiente pentru a hrăni populaţia.

Dar mai presus de aspectele economice şi de schimburile comerciale perfect armonizate, Ardealul mai dă şi altceva neamului nostru, a subliniat conferenţiarul, într'o frumoasă şi substanţială imagine: **el înseamnă marea insomnie a istoriei de eri şi de azi, care ne-a dus şi ne va duce la împlinirea integrităţii naţionale.**

Cor.

OPERAŢIILE MILITARE ŞI AERIENE DIN ALBANIA ŞI AFRICA

(Urmare din pag. I-a)

san şi Durazzo. In deosebi s'au luat măsuri speciale de întărire a sectorului Tepeleni — coasta mării, dela aripa dreaptă a armatei italiene, pentru apărarea oraşului şi portului Valona, care prezintă o deosebită importanţă pentru comandamentul armatei italiene de operaţiuni din Albania, căci e portul principal, cu instalaţiile necesare pentru debarcarea trupelor, a materialului de război, a armamentului şi a aprovizionărilor. Celălalt port al Albaniei, dela nord, Durazzo, e mai puţin bine utilat în acest scop.

Tot în cursul zilei de eri aviaţia engleză a bombardat bazele italiene din marea Egee (Dodecanez, insula Rodos); iar avioanele din corpul aerian german din Sicilia au atacat iarăş poziţiile armatei Nilului din Libia, de la vest de El Agheila.

In Africa orientală italiană situaţia pe cele trei teatre de operaţiuni este următoarea:

In Eritreea de nord, luptele cu caracter local continuă în apropiere de Keren, într'o regiune accidentată.

Obiectivul principal al trupelor britanice este ocuparea triunghiului Keren — Asmara — Massaua, — Keren fiind legat de Asmara, capitala provinciei Eritreea, şi de Massaua, principalul port pe coasta mării Roşii, cu o cale ferată şi şosea. Inaintarea trupelor britanice şi sudaneze s'a făcut din zona frontierei Sudanului anglo-egiptean, de la Kassala, mai întâi în direcţia Agordat-Berentu şi apoi, mai spre est. în direcţia Keren.

In Abisinia, la sud de Eritreea şi nord de lacul Tana, operaţiuni sunt în curs în regiunea Gondar — vechea capitală religioasă cu 45 de cartiere, sau mai bine zis o aglomeraţie de 45 sate.

La sud de lacul Tana, în sectorul Giuba, — regiunea Nilului albastru, — trupele britanice şi sudaneze au înaintat şi cu toate violentele atacuri ce le-au dat pentru trecerea fluviului, ele au fost ţinute în loc de contra-atacurile italiene. Regiunea aceasta este o vastă depresiune, ce prezintă un interes mai mult economic decât militar, pentru englezi, din cauza lacului Tana şi a Nilului albastru.

Nilul albastru — numit Abbai în limba modernă abisiniană — ocupă marea depresiune dela vestul Abisiniei, unde se află şi marele lac Tana, a cărui suprafaţă trece de 3000 km. p. Nilul albastru, afluentul Nilului, izvorăşte la 50 km. nord-vest de localitatea Debra Marcos, capitala provinciei Godjam, curge în direcţia nord, se aruncă în lacul Tana, ese pe la sudul acestui lac, înconjoară regiunea Godjam descriind o imensă spirală şi apoi ireia direcţia nord trecând în Sudanul anglo-egiptean. Sutele de torente şi de râuri ce se varsă în Nilul albastru şi în sezonul ploilor — care durează câteva luni — târăsc în apele lor cantităţi imense de aluviuni ce fertilizează terenurile inundabile ale Sudanului din vecinătate.

După legendele şi tradiţiile egiptene şi abisiniene, Nilul albastru ar putea fi abătut din drumul său, în aşa mod, în cât apele sale să nu mai fie tributare Nilului; iar aluviunile sale să nu mai fertilizeze pământul Egiptului. De aceea s'a răspândit credinţa, că Nilul albastru poate fi abătut din cursul său de stăpânitorul Abisiniei.

Intr'o istorie a Abisiniei, scrisă de Ludolf în 1684, se spune că turcii au plătit multă vreme tribut Abisinienilor de teamă să nu abată cursul Nilului albastru, iar Egiptul, stăpânit de ei pe-atunci, să fie transformat într'un pustiu. De aceea s'a şi spus că Nilul albastru e un dar al Egiptului. ca şi al Abisiniei.

Cu toate că după legendele şi tradiţiile egiptene şi abisiniene, Nilul albastru ar putea fi abătut din drumul său, în aşa mod în cât apele sale să nu mai fie tributare Nilului, — tradiţii ce au determinat pe stăpânitorii de odinioară ai Egiptului să plătească un tribut Abisiniei, pentru ca „darul Egiptului" să nu fie dăruit altei ţări africane, nu există niciun mijloc practic de a abate cursul acestei ape.

Totuşi, englezii exploatează această legendă. In realitate importanţa ce o prezintă lacul Tana şi Nilul albastru este de ordin economic.

Lacul Tana este un mareţ castel de apă, situat la o altitudine de 1800 m., care prin barajele ce s'ar face pentru ridicarea nivelului apelor sale ar fi un imens rezervor ce ar asigura în sezonul „sec" alimentarea vastelor regiuni din Sudanul anglo-egiptean. De aceea Marea Britanie consideră regiunea Tana şi a văii Nilului în strânsă legătură cu dezvoltarea Egiptului şi a Sudanului.

După comunicatul britanic italienii au evacuat Dangela şi alte porturi din regiunea Godjam.

In zona frontierei Kenia, luptele continuă la vest de lacul Rudolf. Eri, o coloană mecanizată britanică din Africa de sud a fost atacată şi respinsă de o coloană italiană. In Somalia, luptele continuă în sectorul coastei oceanului Indian, între nord-est de portul Kismaya şi Mojadiscio, — capitala şi portul principal al acestei provincii. Comunicatul oficial italian de eri confirmă evacuarea bazei dela Kismaya.

Din cauza prezenţei fostului împărat al Abisiniei, pe teritoriul Abisiniei, în sectorul ocupat de englezi, se anunţă din Asmara — capitala Eritreei — că mai mulţi şefi indigeni — rasi — au ţinut să manifeste devotamentul lor faţă de guvernul italian, în mai multe întruniri publice ţinute în diferite centre din Abisinia.

R. S.

DIRECTIVELE DATE PRESEI DE D. GENERAL ION ANTONESCU

(Urmare din pag. I-a)

lănţuirea instinctelor barbare, care a compromis o idee şi o speranţă naţională, precum şi amestecul diabolic al forţelor care au lucrat din umbră, speculând naivitatea tineretului şi aţâţând pe mulţi, fără ca ei să-şi dea seama, împotriva propriei lor patrii şi împotriva lor înşile. Deci: sancţiuni aspre împotriva rebelilor; dar grijă părintească pentru legionarii oneşti.

Până când noua aşezare a politicei interne va fi definitiv cristalizată, orientarea generală este aceea a naţionalismului integral, care cere solidaritatea românească unanimă şi atenţie încordată asupra problemelor sociale, ce trebuiesc soluţionate. Rolul presei este acela de a înflăcăra inimile pentru credinţa strămoşească, pentru iubirea patriei şi a Tronului pentru ideile constructive ale conducătorului. Nu adulaţi persoana generalului Antonescu, ci generalizaţi truda pe care el o aduce ofrandă ţării noastre.

Ocolirea problemei evreeşti sau mascarea ei prin soluţii aparente ar însemna o trădare a românismului. Dar nici violenţa gestului sau a cuvântului nu rezolvă această problemă, ci înjoseşte pe cei cari o practică. Generalul Antonescu şi-a luat angajamentul s'o rezolve metodic şi progresiv, pentru a nu aduce desechilibrarea vieţii economice. Inlăturarea elementului străin e condiţionată de înlocuirea lui cu forţe autohtone în spiritul unei cât mai perfecte echităţi.

CONTROLUL STRĂINILOR

(Urmare din pagina I-a)

supraveghere poliţienească era suficientă ca să evite activitatea străinilor veniţi la noi cu gânduri rele; azi e o datorie categorică de legitimă apărare să îndepărtăm din mijlocul nostru pe oricine n'are un rost precis aci.

Să le înlesnim plecarea din ţară, aşa cum vedem că s'a făcut cu cei 986 evrei din Polonia, din Slovacia, şi de la noi îmbarcaţi pe un vapor ce se îndreaptă de la Constanţa spre Palestina.

Să le uşurăm formalităţile de ieşire din ţară, dar să triplăm paza la graniţe şi să nu mai lăsăm să pătrundă cu uşurinţa de până ieri străinii cari vin cu intenţii tainice pe meleagurile noastre.

Tuturor celor cari, prin diferite fraude ori manopere, reuşise să-şi fabrice acte valabile, fie de „liberă petrecere", fie de cetăţenie, odată plecaţi să li se anuleze definitiv aceste acte, să nu mai fie nici odată reprimiţi în România, spre a nu le mai da posibilitatea în viitor să îngroaşe şi mai mult numărul indezirabililor. număr covârşitor care a făcut atâta rău şi ţării şi autohtonilor.

E o problemă de care e strâns legată însăşi liniştea ţării şi de aceia ea trebue soluţionată bărbăteşte, fără ezitare.

Afacerile consulatului englez din Constanţa vor fi reprezintate de legaţia americană din Bucureşti

Constanţa, 17 Febr.

Imediat după plecarea d-lui ministru al Angliei din Bucureşti, cum şi a personalului legaţiei engleze şi consulatelor respective din ţară, toate afacerile interesând fostele consulate engleze din România au trecut în grija legaţiei Statelor Unite din Bucureşti.

Ca urmare, ieri a sosit în localitate d. B. Thomson, dela legaţia americană din Bucureşti, care a preluat consulatul englez din Constanţa şi odată cu acest eveniment a fost arborat, în locul pavilionului englez, cel al Statelor Unite.

Strămutarea băncilor româneşti din Ardealul ocupat în Ţara liberă

Consiliul Superior Bancar a examinat prima cerere — cu caracter contencios, jurisdicţional — transferarea unui institut bancar cu sediul în provinciile româneşti ocupate, în Ţara liberă.

Petiţia era a BANCII DE CREDIT s. a. din Sf. Gheorghe; şi printr'însa se solicita pe deoparte autorizarea strămutării sediului ei în Braşov, iar pe de altă parte înfiinţarea unei sucursale în Sf. Gheorghe.

Consiliul, având în vedere că atribuţiunile adunărilor generale ordinare şi extraordinare ale acţionarilor societăţilor bancare cu sediul în teritoriile VREMELNIC ocupate, au trecut (cf. D. L. din 21 August 1940) în seama consiliilor de administraţie respective — întrucât cel puţin jumătate din membrii acestor consilii sunt prezenţi în Ţara liberă — a admis cererea.

PRELUĂRILE PENTRU FONDUL DE REZERVA SUNT OBLIGATORII

Consiliul a cercetat apoi causa disciplinară privitoare pe BANCA POPORALA ROMÂNĂ din Sag-Timiş Torontal; şi i-a aplicat sancţiunea avertismentului.

Intre alte nereguli imputate intimatei şi reţinute ca dovedite era şi aceea că, deşi a avut beneficii pe ultimii ani, în loc să preia dintr'însele quantumul obligatoriu (de 10%) pentru fondul de rezervă, a raportat acestea beneficii, în bilanţurile următoare, an cu an.

S'a decis că obligaţiunea preluărilor — din beneficiile reale — pentru fondul de rezervă, este categorică şi că nerespectarea ei atrage sancţiunile legii pentru organizarea comerţului bancar şi în consecinţă s'a aplicat în cauză rigoarea din disp. art. 13 al. 1 şi 56 din această lege.

DELA UNIUNEA GENERALĂ A MICILOR INDUSTRIAŞI

La sediul „Uniunii generale a micilor industriaşi şi meseriaşi patroni", din str. Domniţa Anastasia 14, s'a ţinut aseară şedinţa delegaţiei permanente a Uniunii, sub preşedinţia d-lui Alex. Samoil, asistat de d. N. I. Nicolau, secretar general. După expunerea făcută de d. preşedinte Al. Samoil, despre situaţia uniunii, precum şi de atitudinea demnă avută de această organizaţie în ultimele evenimente şi în urma discuţiei la cari au luat parte d-nii D. N. Dumitrescu, I. I. Mirescu, M. Marinescu, Gh. Rădulescu, N. I. Nicolau, Dum. Neculia, Florea Gugui, I. A. Peleanu şi alţii, s'a hotărit: ca în audienţa acordată astăzi Miercuri, delegaţia uniunii în frunte cu d. Samoil, să prezinte d-lui prof. dr. P. Tomescu, ministrul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale şi d-lui g-ral Voiculescu, subsecretar de stat la muncă, memoriul cuprinzând doleanţele uniunii.

CĂRŢI NOUI

Pedagogia instrucţiei militare

de General V. MITREA

este cartea nouă care dă principii, metode şi procedee pentru instrucţia recruţilor. Nu trebue să lipsească din Biblioteca oricărui ofiţer instructor. Comenzile se primesc la Librăria „Universul". Se trimite şi ramburs.

PREŢUL 100 LEI EX.

Filarmonica va concerta pentru soldaţii germani

In semn de recunoştinţă pentru frumoasa primire pe care a avut-o în timpul turneului în Germania, direcţiunea Filarmonicei a decis să închine concertul simfonic de Duminica viitore (23 Februarie) armatei germane aflătoare în Capitală.

Concertul va fi dirijat de maestrul George Georgescu, directorul general al Filarmonicei cu concursul ca solist al d-lui Dinu Lipatti.

Pentru acest concert nu se vând bilete.

Viitorul concert simfonic public al Filarmonicei va fi Duminecă, 2 Martie şi va fi dirijat de d. Constantin Ţurcanu, un tânăr dirijor de mare talent, fost elev al maeştrilor Molinari (Roma) şi Philippe Gaubert (Paris).

Adunarea protopopească dela Orăştie

Orăştie, 16 Febr.

In ziua de 15 c., a fost la sediul protopopiatului ortodox, în sala consiliului parohial, adunarea protopopească anuală prezidată de păr. prot. ad-tor Ios Vinţan.

Notar al şedinţei a fost ales păr. I. Bodea, iar delegaţi verificatori păr. Oct. Andrei şi cons. mirean dr Eugen Munteanu

D. preşedinte a citit raportul protopopesc despre viaţa bisericii, starea financiară şi socială din tract în anul 1940.

Nesosind dela toate oficiile parohiale nici acest raport obligator anual, adunarea cere să se aplice sancţiunile legale şi în viitor pedepsirea neglijenţelor.

Adunarea a ţinut un minut de reculegere în amintirea protopopului decdat Ion Moţa, apoi a ales ca membru cleric în epitropia protopopească pe păr. Căliman, din Sibişel.

S'au aprobat toate rapoartele financiare şi epitropeşti prezentate de păr. Ios. Dumitru, după o discuţie mai lungă la care au participat: prot. adm. Vinţan, d. dr. Munteanu, d. înv. Dula, preoţii: Basarab, Rusu, dr Baciu, Mihailă, Andrei, etc. S'a desbătut şi chestiunea achiziţionării unei case protopopeşti.

La urmă d. dr. Eugen Munteanu a făcut următoarele propuneri:

Combaterea sistematică a căsătoriilor nelegitime; bisericile să fie zilnic deschise, mai ales la oraşe şi centre, ca să nu mai aibă prilej credincioşii ortodoxi români să frecventeze bisericile catolice, deschise toate zilele; împiedicarea căsătoriilor mixte dăunătoare românismului; obligativitatea prin lege şi a căsătoriilor religioase; înfiinţarea în fiecare localitate a cimitirelor comunale şi îngrijirea creştinească şi urbanistică a celor existente confesionale prin îngrădire, curăţire, etc.

Ultimele
7
spectacole
FRITZ şi FRANTZ
In fiecare seară
ora
8
TEATRUL
DIN
SĂRINDAR

Actualitatea ştiinţifică

Vremea a devenit mai călduroasă? — Un proect uriaş. — Agricultura devine un isvor de combustibile

S'ar părea că încercările pe care le face primăvara ca să se instaleze anul acesta mai devreme decât în alţi ani, dau dreptate concluziilor raportului publicat acum un an de „Comitetul gheţarilor" de pe lângă „Uniunea geofizică americană". Concluziile sunt că, în ultimul secol, gheţarii s'au topit mai repede decât altădată — ceeace înseamnă că vremea a devenit mai călduroasă în acest secol.

Dimensiunile gheţarilor sunt măsurate an de an, din 1894 în Europa şi din 1931 în America. Dacă variaţiile dimensiunilor acestora sunt puse în legătură cu variaţia climatului în intervale de decade, secole sau chiar milenii, se pot constata fapte semnificative, — cu atât mai mult cu cât măsurătorile făcute asupra gheţarilor în ultimii ani au dat putinţa specialiştilor să afle amănunte asupra vremei din trecutul îndepărtat cu mai multă precizie decât puteau s'o facă până acum, descifrând inelele din trunchiul copacilor.

Meteorologul francez Charles Rabot a cercetat analele oraşului Chamonix, dela poalele lui Mont Blanc, până la anul 1580. Rabot a constatat astfel că gheţarii din Alpii francezi n'au început să se topească simţitor decât de pe la mijlocul secolului al 19-lea. Inainte de această dată gheţarii şi-au sporit dimensiunile timp de 250 ani — ceeace a făcut pe unii geofizicieni să creadă că în acel răstimp globul a suferit o răcire accentuată. In clipa de faţă, gheţarii au început să dea înapoi spre dimensiunile pe care le aveau la sfârşitul secolului al 16-lea.

Pe de altă parte, Sigurud Thorainsson a cercetat analele Islandei până la anul 875, când normanii şi-au instalat cele dintâi colonii în insulă. Cercetările lui confirmă concluziile lui Rabot. Gheţarii Islandei au început şi ei să dea înapoi pe la mijlocul secolului trecut. Acelaş fenomen s'a petrecut şi cu gheţarii din Columbia britanică. Mijlocul secolului al 19-lea este deci un punct de reper în istoria climei timpurilor moderne. Comentând toate aceste studii, d. J. B. Kincer din Oficiul meteorologic al Statelor Unite este de părere că, începând dela mijlocul secolului trecut temperatura a început să crească, încet dar continuu, pe tot globul.

Această încălzire lentă este de cea mai mare însemnătate pentru agricultură şi ea trebue urmărită de-aproape, spre a trage o serie de concluzii practice care să călăuzească pe viitor munca agricultorilor.

*

Oricine a privit cu atenţie harta Africei urmărind desfăşurarea războiului în ultimele săptămâni, a observat desigur că Marea Roşie este închisă la un capăt de Canalul de Suez, iar la celălalt capăt de strâmtoarea Bab-el-Mandeb. Un inginer francez, d. René Bigarre, vrea să folosească aceste două accidente fizice şi să construiască un baraj uriaş deacurmezişul strâmtorii, cu o uzină hidroelectrică pe teritoriul Arabiei. Odată barajul construit, soarele va face să se evapore apa mării, se va produce o diferenţă de nivel, apa oceanului Indian va năvăli spre Marea Roşie, va pune în mişcare turbinele şi va produce energie electrică în stare să transforme într'un rai o regiune care este astăzi un infern.

Fantastic în aparenţă, planul inginerului francez are temelii foarte solide — şi nu trebue să uităm că la fel de utopice au părut, la vremea lor, proectele pentru tăerea canalurilor Suez şi Panama.

Ploile sunt foarte rare în regiunea Mării Roşii, astfel că dacă marea ar fi închisă la ambele capete, soarele, ajutat de vânturile tropicale, ar evapora cantităţi importante de apă.

S'au şi făcut unele măsurători de evaporare la Djibuti, în Somalia franceză. Ele au arătat că în portul acesta soarele face să se evapore 40 cm. de apă anual. La Aden, însă, evaporarea anuală atinge 2,75 m. Locotenentul Maury nu se sfieşte să afirme că mijlocia evaporării anuale, în Marea Roşie este de 7 m. anual. Inginerul Bigarre socoteşte că Maury a exagerat şi se mulţumeşte cu o mijlocie de 6 m. anual.

Intreaga cantitate de apă, evaporată zilnic pe întinsul Mării Roşii, provoacă un gol pe care va căuta să-l împlinească apa oceanului Indian. După calculele lui Bigarre, scoţînd înălţimea barajelor la 27 metri, uzinele hidro-electrice instalate la Bab-el-Mandeb ar produce zilnic 237.960.000 kilovaţi-ore — adică o energie echivalentă energiei obţinute arzând zilnic 220.000 tone de cărbuni.

Unde ar putea fi consumată această energie? In Egipt, în Palestina şi Siria, unde s'ar putea face irigaţii pe o scară întinsă şi agricultură motorizată. Infăptuirea planului inginerului Bigarre ar cere şapte ani şi ar costa între 7 şi 9 miliarde franci hârtie. Dar uzinele ar putea să înceapă să funcţioneze şi să dea energie electrică dela începutul celui de-al cincilea an.

*

Cărbunii şi benzina viitorului nu vor mai veni din mine şi din sonde, ci de pe ogoare — cel puţin aceasta este profeţia doctorului Ernst Berl, profesor la Institutul Carnegie din Pittsburg.

De pe acum, chimistul american a şi preparat în laboratorul său uleiuri brute, cărbuni bituminoşi, asfalt şi cocs, utilizând drept materie primă lemn, frunze, porumb şi melasă. Toate aceste materii sunt bogate în hidraţi de carbon, iar cărbunii, asfaltul şi uleiurile obţinute au exact aceleaşi proprietăţi ca şi produsele naturale.

Marele avantaj al noului procedeu este că el întrebuinţează o materie primă ce nu se poate epuiza, pentrucă se reînoeşte necontenit, sub cerul liber, în timp ce rezervele sub-pământene de cărbuni şi petrol sunt limitate şi pe alocuri sunt pe cale de a fi sleite.

Doctorul Berl afirmă că metoda sa este „destul de simplă". Ea se reduce, în principiu, la încălzirea materiilor prime cu piatră de var, sub presiune ridicată. Deocamdată, uleiurile şi cărbunii fabricaţi pe calea aceasta, în laborator, sunt mai scumpi decât cei extraşi din pământ dar, în orice caz, procedeul chimistului american este mai eftin decât procedeul prin care se fabrică azi benzină sintetică din cărbune.

Statele Unite, care stăpânesc astăzi 60% din rezervele de cărbuni ale lumii şi peste 50% din rezervele de petrol, n'au nici-un interes pentru moment să industrializeze metoda profesorului din Pittsburgh. Dar nu e prea departe ziua când rezervele actuale de petrol vor fi aproape de epuizare. Atunci, din produsele agricole se vor extrage uleiurile şi cărbunii necesari industriei. Rezervele de cărbuni ale Statelor Unite mai pot să dureze 3000 ani. Dar rezervele de petrol vor mai dura cel mult încă o generaţie...

Cercetările d-rului Berl au şi o importanţă teoretică care a atras atenţia specialiştilor, pentrucă ele răstoarnă vechile păreri asupra formării cărbunilor şi petrolului, în natură. S'a crezut până acum, că lignina, adică scheletul lemnos al copacilor, este materia principală din care se nasc cărbunii. Se credea, de asemeni, că petrolul s'ar fi născut, în adâncuri, din cadavrele descompuse, la presiuni mari, ale peştilor din mările preistorice. Doctorul Berl afirmă acum că experienţele sale de laborator i-au arătat că în natură cărbunii bituminoşi se nasc din hidraţii de carbon ai plantelor, şi nu din lignină, iar petrolurile se nasc din asfalturi.

*

Toată lumea cunoaşte faimoasele boabe de grâu din piramide care şi-au păstrat neatinsă puterea de încolţire după câteva mii de ani — dar care în realitate erau boabe de grâu din zilele noastre, vândute de beduini drept boabe antice...

Experienţe riguroase făcute în laborator au arătat că seminţele plantelor cultivate îşi pierd aproape toate puterea de încolţire într'un răstimp de zece ani. La congresul internaţional de botanică de la Amsterdam, din 1936, P. Becquerel a comunicat că două seminţe de **Cassia multijuga Rich.** dintr'un erbar cules în 1776, au încolţit în 1934, adică după 158 ani, dar aceste seminţe aparţin unei categorii de seminţe dure, care-şi păstrează multă vreme puterea de încolţire.

Doctorul D'Africa, de la Institutul de botanică din Palermo, a pus la încolţit seminţe din diferite specii de graminee, din erbare culese între 1821 şi 1892, supunându-le chiar şi acţiunii auxinelor — dar seminţele n'au mai încolţit.

*

La Chemnitz, în Germania, s'au făcut de curând încercări pentru fabricarea pielei folosind ca materie primă stomacul bovinelor. Această piele, obţinută printr'un procedeu brevetat, nu poate fi întrebuinţată decât pentru încălţămintea feminină de lux, ca şi pentru centuri, garnituri, etc. Ea imită foarte bine pielea de lux, fabricată ca piele de crocodil, de şarpe, etc.